

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ НААН
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ЖУРНАЛ «ОБЛІК І ФІНАНСИ»

РОЗВИТОК ОБЛІКОВОЇ І ФІНАНСОВОЇ СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

*Збірник матеріалів
VIII Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 10-річчю ФАБФ АПКУ*

(26-27 вересня 2013 р., м. Київ)

Посвідчення УкрІНТЕІ № 360 від 16 квітня 2013 року

Київ
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
2013

УДК [657+336]-043.86

ББК 65.052

Р 64

Редакційна колегія

Лупенко Ю.О., д.е.н., професор, академік НААН, *Дем'яненко М.Я.*, д.е.н., професор, академік НААН; *Жук В.М.*, д.е.н., професор, чл-кор. НААН; *Мельничук Б.В.*, к.е.н., *Метелиця В.М.*, к.е.н.

**Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту обліку і фінансів (протокол № 5 від 11.11.2013 р.)**

Адреса редакційної колегії:

Інститут обліку і фінансів НААН
03680 м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10
тел./факс: +38 (044) 259-01-24
e-mail: magazine@faaf.org.ua

Розвиток облікової і фінансової складових економічної науки та практики: збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції (26-27 вересня 2013 р.; м. Київ) / Відпов. за вип. Б.В. Мельничук. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2013. – 760 с.

ISBN 978-966-669-428-0

Вміщені у збірнику тези присвячені проблемам та перспективам розвитку облікової і фінансової складових економічної науки та практики. Обґрунтовано необхідність оновлення теоретичного підґрунтя облікової науки на основі розроблення інституціональної парадигми та теорії бухгалтерського обліку. Означено напрямки удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення інвестиційної привабливості та безпеки аграрного бізнесу. Здійснено поглиблений аналіз формування фінансового забезпечення розвитку аграрної галузі, зокрема розкрито стан та перспективи розвитку іпотечного кредитування, страхування, спеціальних режимів оподаткування, бюджетної підтримки, фондового ринку. Значну увагу також приділено сучасним проблемам та перспективам розвитку контролю та аудиту в аграрному секторі економіки.

Збірник розраховано для використання в науково-практичній діяльності спеціалістів з бухгалтерського обліку та фінансів, молодих науковців, викладачів вузів, наукових співробітників.

УДК [657+336]-043.86

ББК 65.052

ISBN 978-966-669-428-0

© Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки», 2013

ЗМІСТ

Оновлення теоретичного підґрунтя облікової науки (інституціональна парадигма та теорія бухгалтерського обліку)

Безверхий К.В. Вітчизняний облік як генератор обліково-звітної інформації для потреб управління на макрорівні	12
Бычкова С.М., Итыгилова Е.Ю. Концепция полезности финансовой информации: современный взгляд и влияние на критерии аудита	17
Боднарчук А.В. Еволюція поняття власний капітал: теоретичний аспект	25
Бойчук Т.М. Методологічна основа побудови обліку витрат періоду ...	28
Боримська К.П. Інформація: стратегічний погляд в контексті теорій інформації й бухгалтерського обліку	31
Василішин С.І. Окремі аспекти визнання та оцінки оборотних засобів сільськогосподарських підприємств	37
Васильєва Л.М. Бухгалтерський облік як наука	41
Вороновская Е.В. Научные подходы бухгалтерского учета сельскохозяйственной деятельности	44
Динько І.М. Сутність принципів бухгалтерського обліку	50
Журавовська І.В. Вплив інституціонального середовища бухгалтерського обліку на оцінку активів	52
Замлинський В.А. Роль облікової і фінансової складових у детінізації економіки	56
Зеленко С.В. Сучасні вимоги до бухгалтерського обліку виробничих запасів	61
Іщенко Я.П., Іщенко М.Ю. Витрати на біологічні перетворення в категоріальному апараті бухгалтерського обліку	65
Камінська Т.Г. Відображення в обліку кругообороту капіталу з позицій інституціональної теорії	69
Канищуров О.О. Інституціональна модель бухгалтерського обліку в Україні	74
Капля І.В. Право користування на об'єкти інтелектуальної власності як об'єкт обліку	79
Козлова М.О. Інтенсифікація досліджень інституційних аспектів бухгалтерського обліку як тенденція розвитку облікової науки	85
Кондрюк Л.В. Функціональний підхід в оновленні теоретичного підґрунтя облікової науки	89
Курліщук І.Б. Бюджетування трансакційних витрат сільськогосподарських підприємств	91

Легенчук С.Ф. Позитивна теорія бухгалтерського обліку як один із напрямів бухгалтерських неінституціональних досліджень	94
Литвиненко В.С. Трансакційні витрати в інституціональній економічній теорії: проблеми обліку та управління	99
Машкова Т.В. Оцінка якості земель сільськогосподарського призначення для цілей бухгалтерського обліку	104
Метелиця В.М. Сучасний рівень розвитку бухгалтерської професії в приватних підприємствах аграрного сектору	110
Моссаковський В.Б. Невирішені питання обліку в аграрній сфері	113
Нагірська К.Є. Стратегічний облік: розбіжність наукових підходів ...	117
Обиход К.О. Теоретичне підґрунтя обліку трансакції обміну у сільському господарстві	121
Огійчук М.Ф. Теоретичні передумови та нормативне забезпечення застосування принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні	126
Оляднічук Н.В. Суть, предмет і метод бухгалтерського обліку: сучасне бачення	132
Останчук С.М. Окремий облік трансакційних витрат по договорах оренди сільськогосподарських земель: оцінка необхідності запровадження на сучасному етапі.....	137
Панадій О.П. Можливості застосування інституціональної теорії у дослідженнях проблем управлінського обліку аграрних підприємств	142
Пасько О.В. Регулювання обліку в Україні: на шляху до незалежного регулятора	150
Писаренко Т.М. Економічний зміст і природа інвестиційної нерухомості як об'єкта бухгалтерського обліку	154
Попко Є.Ю. Інституціональна основа розвитку методології оцінки в бухгалтерському обліку	158
Садовська І.Б. Теорія управлінського обліку: інституціональний підхід	161
Семенюшина Н.В. Бухгалтерський облік в контексті інституційного ділового дискурсу	165
Синяєва Л.В. Роль бухгалтера у розвитку бізнесу	170
Стельмах Н.Є. Судово-бухгалтерська експертиза як соціально-економічний інститут	174
Столярчук Н.М. Вплив інноваційної діяльності на інститут бухгалтерського обліку	176
Хомин П.Я., Палюх М.С. Футурологія в теорії бухгалтерського обліку	180

Цюцяк І.Л. Характеристика функцій власного капіталу емітента корпоративних прав	185
Чижевська Л.В. Бухгалтерський облік як інструмент розбудови принципів стійкого розвитку в системі управління підприємством ...	190
Шунь О.Ф. Стратегічний управлінський облік: поєднання фінансової і облікової систем	193
Щирба М.Т., Щирба І.М. Реалізація облікової політики підприємства в системі управлінського обліку	197

Розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення інвестиційної привабливості та безпеки аграрного бізнесу

Бездушина Ю.С. Роль бухгалтерського обліку у формуванні показників фінансової безпеки аграрної галузі	201
Беленкова М.І., Синиця Ю.С. Особливості інформаційного забезпечення операцій з руху продукції власного біодизельного виробництва	207
Бляхарчук М.О. Економічні та організаційні особливості хлібопекарських підприємств з огляду на формування облікової політики	212
Бортнікова О.О. Статистична звітність як інструмент макроекономічної безпеки аграрного сектора	216
Вдовенко О.С. Фінансова безпека як складова ефективності підприємницької діяльності сільськогосподарських підприємств	219
Герасімович О.О. Проблеми питання відображення запасів у новій формі балансу	222
Голуб Н.О. Передумови використання бухгалтерської інформації для управління підприємством	225
Гончаренко Н.В. Модель бухгалтерского учета природоохранной деятельности аграрных предприятий в системе экологического менеджмента	231
Голячук Н.В. Сутність обліково-аналітичної системи підприємства	235
Горковенко І.В. Облік інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств	237
Дудкевич О.В. Напрями підвищення інформативності вітчизняної системи звітності	242
Здирко Н.Г. Удосконалення обліку доходів від державної підтримки фермерських господарств	247
Іщенко В.І. Облікова політика у вирішенні проблеми неспівставності показників фінансової звітності	251

Кацевич В.К. Облік амортизації основних засобів у приватного підприємця	256
Коваль Н.І. Облік фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств та відображення її у фінансовій звітності	260
Козяр-Якубів С.О. Проблеми обліку власного капіталу в контексті оновлення нормативно-правового забезпечення діяльності господарських товариств	265
Коновал О.І. Інвестиційна привабливість виробництва продукції рослинництва в сільськогосподарських підприємствах України	268
Коритний В.О. Облік процесів інвестиційної діяльності в аграрних формуваннях	272
Коріненко А.І. Облікове відображення прав користування земельними ділянками сільськогосподарського призначення у складі нематеріальних активів	276
Костенко О.М. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління діяльністю сільськогосподарських підприємств	279
Ксьонова О.В. Соціоекономічна переорієнтація як фактор підвищення інвестиційної привабливості сільського господарства України	285
Кузнєцова А.М. Майно у сфері аграрної науки: правовий статус та нормативне забезпечення обліку	289
Кучеркова С.О. Управління ризиками як напрямок покращення фінансових результатів в системі економічної безпеки	294
Кушніренко Д.І. Капіталізація як критерій класифікації затрат	299
Кушніренко О.А. Облік земель сільськогосподарського призначення для цілей оподаткування	304
Левченко З.М. Особливості організації обліку на малих підприємствах	309
Мазур Н.А. Формування системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління інноваційними процесами в аграрних підприємствах	313
Маринченко О.О. Концепція єдиної облікової політики агрохордінгу	318
Михальська В.В. Організація документування біологічних активів садівництва, як складова облікової політики	323
Михальчишина Л.Г. Довірче управління майном: сутність, принципи, можливості використання в аграрному секторі	328
Мороз С.І. Базисні точки побудови управлінського обліку на новостворених аграрних підприємствах України	332

Назаренко О.В. Оцінка та визнання земельного капіталу аграрних підприємств у складі інвестиційної нерухомості	337
Олійничук В.М. Організація облікового процесу і її вплив на прийняття економічних рішень на підприємствах переробної галузі ..	342
Правдюк Н.Л., Рижмань Л.Д. Гармонізація важелів та механізмів управління конкурентоспроможністю сільськогосподарських підприємств	346
Проданчук М.А. Звітність про доходи в контексті формування інформаційно-аналітичного забезпечення інвестиційної привабливості підприємства	352
Прядка Н.М. Формування звітності стосовно нефінансових активів бюджетних установ	358
Савош Л.В., Урбан О.А. Організація обліку і контролю інвестиційної нерухомості на сільськогосподарських підприємствах	362
Сергєєва Н.В. Капітальні інвестиції чи капіталовкладення? Проблема відображення в бухгалтерському обліку	366
Сичук С.М. Оцінка та облік інновацій	369
Скрипник С.В. Особливості обліку діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	372
Сова Ю.С. Інтелектуальний капітал як соціальна основа інноваційної діяльності підприємства	377
Сокіл О.Г. Професійна кваліфікація професіонала, як забезпечення привабливості та безпеки бізнесу	379
Сорока Л.С. Економічна безпека підприємств аграрної галузі в контексті розвитку інституту управлінського обліку	383
Стецюк Л.С. Використання збалансованої системи показників при аналізі інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств	386
Сторожук Т.М. Професійне судження як інструмент формування ефективного інформаційного забезпечення підприємства	389
Суліменко Л.А. До питання формування фінансової звітності фермерських господарств	394
Талах Т.А. Вплив методики управлінського аналізу на маркетингову політику підприємства	399
Ткаченко Н.А. Вибір програмного продукту для обліку розрахунків з оплати праці аграрних підприємств	405
Ткачук І.М., Беляєва О.О. Інформаційні системи в обліку соціальної відповідальності бізнесу	410

Тлущкевич Н.В. Взаємозв'язок управлінського і податкового обліку	413
Томчук О.Ф. Планування економічного аналізу та його удосконалення	417
Трачова Д.М. Облікові важелі розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	421
Фабіянська В.Ю. Основні відмінності між поняттями «об'єкти витрат» та «об'єкти калькулювання»	426
Філер Д.О. Впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі України	431
Царук Н.Г. Інформаційно-аналітичне забезпечення програм територіального розвитку в контексті управління ринком продукції овочівництва на регіональному рівні	434
Чудак Л.А. Дилема оцінки продукції польового кормовиробництва ..	439
Чудовець В.В. Проблеми реформування фінансової звітності в Україні	444
Шара Є.Ю. Особливості оцінки запасів при їх придбанні	447
Шепель І.В. Особливості обліку робочого часу за сучасними методами	451
Шинкаренко М.С. Інформаційне забезпечення розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації на селі	457

Проблеми та перспективи розвитку контролю та аудиту в аграрному секторі економіки

Андрушко Р.П., З.П. Мирончук Логістичний аудит в Україні як один із способів раціонального використання та контролю ресурсів підприємства	461
Бабіч І.І. Соціальна відповідальність бізнесу як об'єкт господарського контролю	465
Беленкова М.І., Глуценко В.В. Напрями удосконалення контролю та аудиту оплати праці	470
Бондар В.П. Система відповідальності аудиторів та аудиторських фірм в Україні	474
Виговська Н.Г., Стеблянюк О.Л. Організація державного внутрішнього фінансового контролю в Україні	482
Власюк С.В. Внутрішньокорпоративний аудит в аграрних підприємствах: завдання, функції та об'єкти	487
Волошина О.В. Податкові аспекти аудиту	490
Герасимович А.М., Герасимович І.А., Морозова-Герасимович Н.А. Перспективи аудиту в Україні	493

Гордієнко М.І. Роль внутрішнього контролю в діяльності агропідприємств	497
Гуменюк І.Л., Худякова І.М. Розвиток екологічного аудиту в Україні	502
Гуцаленко Л.В., Марчук У.О. Вплив нормативно-правового забезпечення внутрішньогосподарського контролю на прийняття відповідних управлінських рішень	507
Дацюк А.А. Необхідність удосконалення внутрішнього контролю витрат допоміжних виробництв як запорука підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств	512
Долобанько В.В. Сутність та економічна природа поняття «податковий контроль»	514
Дугар Т.Є. Стратегія аудиту власного капіталу	520
Зубчик С.М. Характеристика концепцій побудови системи внутрішньогосподарського контролю	525
Копылова Е.К. Статистические показатели рынка аудиторских услуг и перспективы развития аудита в России	528
Мазур В.П. Ланцюгове планування при здійсненні аудиту фінансових результатів від сільськогосподарської діяльності	533
Мельник К.П. Оперативний контроль в тваринництві: проблеми і напрямки їх вирішення	539
Мельничук Б.В. Місія та напрями аудиторського забезпечення земельних відносин	543
Плахтій Т.Ф. Методичні підходи до аудиторського процесу розрахунків за податками на сільськогосподарських підприємствах	548
Погорєлова Т.П. Організаційні аспекти внутрішнього контролю в АПК	553
Подольничук О.А., Захарчук І.С. Внутрішньогосподарський контроль як система в діяльності підприємства	556
Приходько І.П. Перспективи участі ВНЗ у реалізації стратегії діяльності аудиторської палати України на 2012-2017 роки	561
Томчук В.В. Внутрішній контроль грошових потоків у сільськогосподарських підприємствах	564
Утенкова К.О. Особливості формування аудиторських висновків у період переходу на МСФЗ	568
Чирва А.А. Аспекти удосконалення контрольно-аналітичних процедур на хлібопекарних підприємствах	573
Шишута О.Ю. Оптимізація внутрішнього контролю кредитних спілок	578

Яковенко Д.А., Яковенко М.Д. Проблемные вопросы финансового контроля при переходе на программно-целевое формирование бюджета	583
Яремчук Н.Ф. Процес внутрішньогосподарського контролю нерухомості	588

**Фінансове забезпечення розвитку аграрної галузі
(іпотечне кредитування, страхування, спеціальні режими
оподаткування, бюджетна підтримка, фондовий ринок та ін.)**

Амбросов В.Я., Маренич Т.Г. Використання комерційного розрахунку в інтегрованих структурах	592
Вигovskyкий В.Г. Підходи до визначення кредитоспроможності: критичний аналіз	595
Видута Л.М. Бюджетна підтримка як складова фінансового забезпечення розвитку аграрної галузі	600
Віленчук О.М. Роль медичного страхування у системі формування соціальної інфраструктури сільської місцевості	602
Вольська А.О. До питання земельного капіталу в Україні	607
Гузар Р.Б. Інвентаризація – важливий чинник ринку земель сільськогосподарського призначення	611
Дема Д.І. Зміни податкової політики, викликані корпоратизацією аграрного виробництва	615
Дранус В.В. Взаємне страхування та порядок його здійснення в сільському господарстві	620
Зеленський А.В. Інструменти системи фінансового регулювання аграрного сектору економіки України	625
Карасик О.М. Структура капіталу сільськогосподарських підприємств і можливі наслідки фінансової кризи в ЄС	630
Карпенко Н.Г. Всебічність бюджетної підтримки аграрної галузі	636
Корунець О.М. Державна підтримка аграрного сектору економіки	641
Крот Ю.О. Особливості державної підтримки конкурентоспроможності національних аграрних товаровиробників	646
Ксьонжжик І.В. Проблеми фінансування дорожньо-транспортної інфраструктури сільських територій України	652
Левченко О.П., Сахно Л.А. Вплив амортизаційної політики держави на відтворення основних фондів підприємства	656
Мальований М.І., Гузар Б.С. Стан та проблеми фінансування охорони здоров'я в Україні	661
Мельничук О.В. Оподаткування доходів сільських домогосподарств в світлі новацій Податкового кодексу	667

Морозова А.М. Новий порядок оцінки майна для цілей оподаткування	672
Мулик Т.О. Податкове стимулювання інвестиційної активності в сільському господарстві	678
Непочатенко О.О., Боровик П.М., Гузар Б.С. Оподаткування доходів суб'єктів малого бізнесу: сучасні проблеми та напрями їх вирішення	683
Нужна О.А. Амортизація як важливе джерело здійснення капіталізації сільського господарства	686
Петрук О.М., Григорук І.О. Розвиток системи іпотечного кредитування підприємств АПК	692
Пилипенко К.А. Стратегії управління продовольчою безпекою України	697
Прокопчук О.Т., Улянич Ю.В., Бержанір І.А. Аспекти сільськогосподарського страхування	703
Радченко О.Д. Стан бюджетної підтримки аграрного сектору	708
Рудик В.К. Юридичні передумови запровадження обов'язкового державного накопичувального пенсійного страхування	713
Самарічева Т.А. Окремі проблеми у дотуванні виробників молочної сировини при застосуванні спеціального режиму в непрямому оподаткуванні	717
Сидоренко Р.В. Оподаткування діяльності фізичних осіб-платників єдиного податку та їх звітність	721
Синчак В.П. Податкова культура як фактор зменшення ризиків у відносинах сільгоспвиробників із бюджетами	724
Сколотій І.В. Сутність та податковий облік фіксованого сільськогосподарського податку	728
Сколотій Л.О. Управлінський аспект бюджетної підтримки розвитку сільського господарства	733
Скоромцова Т.О. До питання створення фінансового посередництва в інтеграційних структурах аграрного сектору України	738
Сьоміна О.А. Доцільність розподілу земельного податку в умовах застави угідь за банківського кредитування сільгоспвиробників	740
Федоришина Л.І. Оцінка податкових ризиків при ухваленні управлінських рішень	745
Філімонова О.Б. Методичні аспекти розвитку кредитного забезпечення сільськогосподарських підприємств комерційними банками	749
Хомин І.П., Кривий З.І. Концепція ціноутворення в контексті фінансового забезпечення розвитку аграрного сектору	754

О.Т. ПРОКОПЧУК, к.е.н., ст. викладач,
Уманський національний університет садівництва

Ю.В. УЛЯНИЧ, к.е.н., ст. викладач,
Уманський національний університет садівництва

І.А. БЕРЖАНІР, к.е.н., ст. викладач,
Уманський національний університет садівництва

АСПЕКТИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО СТРАХУВАННЯ

Сучасний стан розвитку страхування сільськогосподарської продукції не відповідає своєму основному завданню – управляти ризиками в аграрному секторі для забезпечення стабільності сільськогосподарського виробництва. Так, в сільському господарстві України страхується до 5 % ризиків, тоді як у більшості розвинутих країн цей показник досягає 70-80 %. При цьому, на території України втрати врожайності від несприятливих погодних умов в окремі роки можуть сягати 45-50 %.

Запозичення позитивного зарубіжного досвіду здійснення страхування в аграрній сфері може вважатися одним із способів вирішення вказаної ситуації. Світовий досвід в галузі страхування сільськогосподарського виробництва свідчать про функціонування в багатьох країнах національних систем страхування сільськогосподарських ризиків. При цьому кожна країна створює власну, необхідну їй систему страхового захисту сільськогосподарського виробництва

Сільськогосподарське страхування є одним з важливих засобів зменшення ризиків у сільськогосподарському виробництві. Проте, незважаючи на суттєву необхідність даного захисту, в нашій країні лише робляться перші кроки у цьому складному ринковому сегменті. Слід зазначити, що сільськогосподарське страхування розвивалося в усьому світі як головний інструмент управління ризиками з метою зменшення

негативного впливу погоди та природних факторів. Сповільнений розвиток страхування в аграрній сфері України пояснюється відсутністю повноцінного законодавчого забезпечення, недоліками в організації та координації співпраці головних учасників ринку страхових послуг в аграрному секторі.

Сільськогосподарське страхування є специфічним класом страхування, яке об'єднує декілька підгалузей. Виділення сільськогосподарського страхування в окремий клас здійснюється за принципами формування комплексних видів страхування. До таких видів відносять морське, космічне, авіаційне, медичне тощо [2].

Сільськогосподарське страхування розгалужене поняття і до його складу входить багато різних видів страхування як майнових так і відповідальності. Тому воно є підгалуззю як майнового страхування так і страхування відповідальності які у свою чергу, виступають субкатегоріями страхування (рис. 1).

Відповідно, сільськогосподарське страхування, перебуваючи в субпідрядному зв'язку з даними галузями страхування, має ті ж ознаки і функції, якими володіє категорія страхування.

Отже, сільськогосподарське страхування – це насамперед система економічних відносин між конкретними суб'єктами господарювання, де з одного боку виступають страховики – фінансово-кредитні установи, а з іншого – страхувальники – сільськогосподарські підприємства, орендарі, селянські (фермерські) господарства, які за певну плату передають свої ризики майнових, фінансових втрат в сільськогосподарській діяльності з метою отримання відшкодування при настанні страхового випадку.

Страхування сільськогосподарських ризиків – це комплексне страхування сільськогосподарських культур, до яких належать: пшениця, жито, суміші пшениці та жита, ячмінь, овес, кукурудза, соєві боби, льон, ріпак, соняшник, хміль, цукровий буряк.

Головна мета страхування сільськогосподарських ризиків – це часткова або повна компенсація фермеру втрати врожаю, яка

можлива через несприятливі природні явища, такі як посуха, град або ураган, а також від пожежі [1].

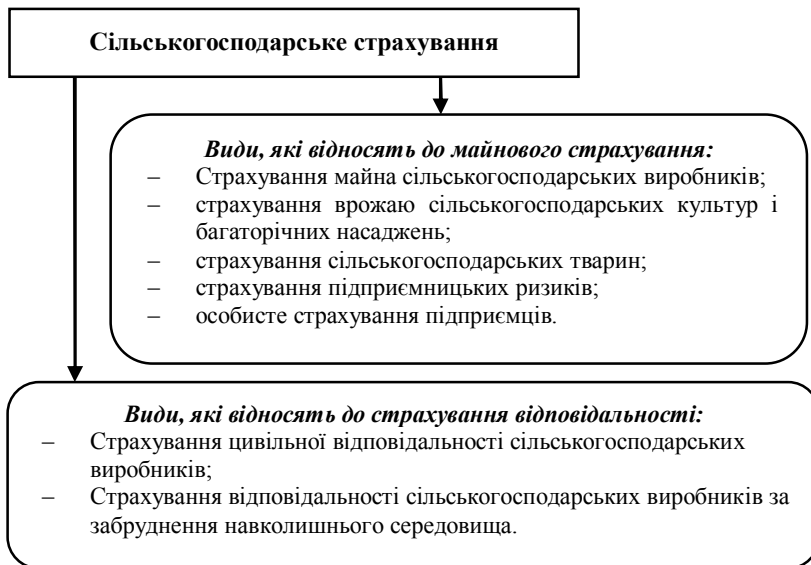

Рис. 1. Види сільськогосподарського страхування

Іншою метою страхування є покращення фінансового становища сільськогосподарського виробника з точки зору його кредитоспроможності. Кредитні організації всіх типів – банки, кредитні спілки, приватні особи – віддають перевагу тому сільськогосподарському виробнику, який має гарантію збереження певного рівня свого доходу при настанні стихійних лих і втраті врожаю.

Страхування покликане запобігти різким коливанням доходу сільськогосподарських виробників, поліпшити доступ аграріїв до кредитних ресурсів. Крім того, страхування є стимулом для виробника використовувати у своїй діяльності сучасні технічні та технологічні досягнення.

Вартість страхування сільськогосподарських культур залежить від зони вирощування, стану посівів та дотримання агротехнічних вимог вирощування і в середньому становить 3-6 % (0,2-6 %). Середній тариф у страхуванні

сільськогосподарських культур у 2012 році становив 3,5 %, у страхуванні застави – 1,62 % (від 0,47 % до 3,31 %), у страхуванні тварин – 0,76 %. Розмір франшизи залежно від ризиків та за домовленістю сторін коливається від 0 до 30 %.

Страхування сільськогосподарських культур передбачає ризики:

- заморозки, ожеледь, вимерзання;
- град або удар блискавки;
- землетрус;
- лавина, земельний зсув, земельна чи земельно-водний сель;
- пожежа, крім лісових пожеж;
- буря, ураган, буран;
- злива, паводок, повінь;
- посуха або зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню;
- епітофітотійний розвиток хвороб, розмноження шкідників рослин;
- протиправні дії третіх осіб, що виражаються у крадіжках, хуліганських діях щодо рослинницьких насаджень, зруйнуванні покриттів теплиць, парників, оранжерей.

Важливим для розвитку сільськогосподарського страхування в Україні є державна підтримка. 1 липня 2012 набрав чинності Закон України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», яким відновлено державну підтримку сільськогосподарських товаровиробників. У законі виокремлено новий вид добровільного страхування – страхування сільськогосподарської продукції. Право страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою мають страховики, що відповідають вимогам Закону України «Про страхування», отримали ліцензію на здійснення відповідного виду страхування та членами Аграрного страхового пулу [4]. До функцій цього об'єднання включено стандартизацію роботи страховиків по субсидованих продуктах, затвердження єдиних тарифів та правил роботи. До складу Аграрного страхового пулу увійшли 15 страхових

компаній, таких як «Альфа-Гарант», «АСКА», «Брокбізнес», «Еталон», «Європейський страховий альянс», «Інго Україна», «Оранта», «Оранта-Січ», «Провідна», «Страхова група ТАС», «Українська аграрна страхова компанія», «Універсальна», «Уніка».

Отже, нині пріоритетним завданням для страховиків України є завоювання й утримування гідної репутації та надання ефективних страхових послуг. Наразі держава робить спроби щодо покращення і стабілізації ситуації в аграрному секторі, зокрема шляхом повернення до практики надання державної підтримки у страхуванні сільськогосподарської продукції (надання з державного бюджету сільськогосподарським товаровиробникам грошових коштів у вигляді субсидій на відшкодування частини страхового платежу (страхової премії), фактично сплаченого ними за договорами страхування сільськогосподарської продукції, в порядку, встановленому Закон України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою»). Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що відновлення страхування сільськогосподарських ризиків з державною підтримкою на даному етапі слід вважати головною рушійною силою подальшого розвитку сільськогосподарського страхування.

Список використаних джерел:

1. Портал про страхування сільськогосподарських ризиків [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.agroinsurance.com/ru/>.
2. Минкіна Г.І. Страхування як елемент управління ризиками підприємств АПК / Г.І. Минкіна // Фінансовий ринок України. – 2010. – № 3. – С. 4-11.
3. Лузан Ю.Я. Прогноз обсягів державної підтримки страхування урожаю сільськогосподарських культур в Україні [Електронний ресурс] / Ю.Я. Лузан, Н.А. Герасименко. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою: Закон України від 09.02.2012 р. № 4391-VI–ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4391-17>.

Науково-практичне видання

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ НААН
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ЖУРНАЛ «ОБЛІК І ФІНАНСИ»

РОЗВИТОК ОБЛІКОВОЇ І ФІНАНСОВОЇ СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

Збірник матеріалів
VIII Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 10-річчю ФАБФ АПКУ
(26-27 вересня 2013 р.; м. Київ)

Матеріали опубліковано в авторській редакції
Комп'ютерний набір та верстка: С.М. Остапчук
Відповідальний за випуск: Б.В. Мельничук

Видання та друк:

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
03680, м. Київ-680, вул. Героїв Оборони, 10.
Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2065 від 18.01.2005 р.

Підп. до друку 27.11.2013. Формат 60х84 $\frac{1}{16}$. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 45,0. Обл.-вид. арк. 39,1. Тираж 160 пр. Зам. 182.
